ΜΟΥΣΙΚΑΙ ΚΡΙΣΕΙΣ

Η ΣΥΜΦΩΝΙΚΗ ΣΥΝΑΥΛΙΑ ΕΙΣ ΤΟ ΦΡΑΓΜΑ ΤΟΥ ΜΑΡΑΘΩΝΟΣ

ΥΠΟ ΤΟΥ κ. ALEX THURNEYSSEN

Τὴν περασμένη ἑβδομάδα ἡ Περιηγητικὴ Λέσχη μᾶς ἐκάλεσε νὰ παρακολουθήσωμε μιὰ συναυλία εἰς τὸ Ὕπαιθρον. Ἐπρόκειτο, ὅπως εἶναι γνωστό, γιὰ μιὰ τρίτη ἀπόπειρα αὐτοῦ τοῦ εἴδους, ποὺ ἀνελάμβανε ἡ δραστήρια Λέσχη καὶ ἡ τελικὴ πλήρης ἐπιτυχία της πρέπει νὰ μᾶς πείση, ὅτι ἡ ὡραία ἰδέα ποὺ τὴν ὤθησε σ' αὐτή της τὴν προσπάθεια ηὗρε μιὰ εὐρύτατη ἀπήχηση.

Αὐτὸ εἶναι πολυειδῶς εὐχάριστο. Γιατὶ ἡ παιδαγωγικὴ καὶ ἐκπολιτιστικὴ ἐπίδραση παρομοίων ἑορτῶν εἶναι πραγματικῶς ἀνεκτίμητη στὴν ἐποχὴ αὐτὴ τοῦ ψυχροῦ ὑλισμοῦ καὶ τῶν ἐπιπολαίων διασκεδάσεων.

Οἱ εὐτυχεῖς ἀκροαταὶ — μερικαὶ ἑκατοντάδες — ποὺ πρῶτα - πρῶτα ἐπέρασαν ἀπὸ γοητευτικὰ τοπία γιὰ νὰ καταλήξουν σὲ μιὰ αὐτόχρημα εἰδυλλιακὴ γωνίτσα τῆς Ἀττικῆς καὶ ἄκουσαν ἐκεῖ ὡραία εὐγενικὴ μουσική, ἐπέστρεψαν πλουσιώτεροι σὲ δυνατὲς ἐντυπώσεις, ποὺ ἀσφαλῶς θὰ τοὺς βοηθήσουν νὰ ἀφυπνισθοῦν καὶ νὰ διατηρηθοῦν μέσα τους ἄγρυπνα ἡ ἔννοια καὶ τὸ αἴσθημα τοῦ καλοῦ καὶ τῶν ἀνωτέρων συναισθημάτων.

Πρέπει νὰ ὁμολογήσωμεν, πῶς αὐτὸ δὲν εἶναι μικρὸ καὶ ἐγὼ προσωπικῶς, ποὺ δυστυχῶς δὲν κατώρθωσα νὰ συμπαρευρεθῶ στὶς δυὸ προηγούμενες συναθροίσεις της εἰς τὸ Ἀμφιάρειον, αἰσθάνομαι τὴν ὑποχρέωση, ἔστω καὶ κάπως ἀργοπορημένα νὰ εὐχηθῶ καὶ νὰ συγχαρῶ τὴν Λέσχη διὰ τὴν δραστήρια ἐγκαινίασιν καὶ τὴν ὑποστήριξιν μιᾶς πολύτιμης καὶ ὡραίας ἐμπνεύσεως, ποὺ κανεὶς φυσικὰ δὲν θὰ μποροῦσε νὰ προΐδη τὴν ἐπιτυχία της.

Ἡ ἴδια ἀναγνώριση ἀξίζει νὰ γίνη μὲ πολὺ σεβασμὸ στὴν Ὀργάνωσι, ποὺ μπορεῖ νὰ ὀνομασθῆ ἀπολύτως καὶ ὑφ' ὅλας τὰς ἀπόψεις ὑποδειγματικὴ καὶ ποὺ προσέφερε ἔτσι στοὺς ἐκδρομεῖς μιὰ πραγματικὴ σωματικὴ καὶ πνευματικὴ ἀναψυχὴ ἀδιατάρακτη ἀπὸ παντὸς εἴδους ἀνησυχίαν ἢ ἐπεισόδια.

Ὡς θέσιν ἐξέλεξαν αὐτὴ τὴ φορὰ ἕνα σημεῖον τῆς Ἀττικῆς χερσονήσου γοητευτικὸ ἀπὸ φυσικὴ ὀμορφιὰ καὶ πρὸ πολλοῦ περίφημο ἀπὸ ἕνα εὐεργετικὸ τεχνικὸ θαῦμα: τὸν Μαραθῶνα ἢ ἀκριβέστερα τὸ μεγαλοπρεπὲς φράγμα, ποὺ χωρίζει τὴν λίμνην ἀπὸ τὴν ἥσυχη σιωπηλὴ πεδιάδα καὶ ποὺ μὲ χαριτωμένους ἑλιγμοὺς προχωρεῖ ἀνάμεσα σὲ γραφικοὺς λοφίσκους καὶ φθάνει ὣς τὴν νταντελλένια ἀκτή. Ἐκεῖ λοιπὸν καθίσαμε στὴ ρίζα τοῦ φράγματος, στὸν ἴσκιο τῶν ἀειφύλλων πεύκων, γοητευμένοι ἀπὸ τὴν μεγαλειώδη συμφωνία τῶν χρωμάτων, ποὺ ξετύλιγε μπρὸς στὰ ἔκθαμβα μάτια μας τὸ θαμπὸ μελαφοκόκκινο χῶμα ποὺ ἔμοιαζε σὰν ὀξειδωμένο, τὸ χτυπητὸ πράσινο τῆς γύρω βλαστήσεως καὶ τὸ ἀφάνταστα αἰθέριο γλαυκὸ τοῦ ἑλληνικοῦ οὐρανοῦ. Ἐπάνω ἀπ' ὅλα αὐτὰ ἡ ἀπερίγραπτη αἴγλη τοῦ φωτός, ποὺ ἐκεῖνο τὸ θαυμαστὸ ἀπομεσήμερο εἶχε σκορπίσει ὁ Ἀττικὸς ἥλιος μὲ ἄσωτη ἀφθονία ἐπάνω στὸ τοπίο, δημιουργῶντας ἔτσι μιὰ ἀτμόσφαιρα τόσο τρυφερὴ καὶ τόσο διάφανη ποὺ ἐξαΰλωνε ὁλόκληρο τὸ περιβάλλον καὶ γεννοῦσε πιὰ τὴν ἐπιθυμία γιὰ μιὰ ἀνώτερη εὐγενικὴ μουσική. Μὲ τέτοια λοιπὸν προετοιμασία τοῦ ἐσωτερικοῦ μας κόσμου, ἦταν φυσικὸ νὰ δεχτοῦμε σὰν μιὰ ἀσύγκριτη ἀπόλαυση τὴν ὡραία συναυλία ποὺ μᾶς δόθηκε.

Τὸ πρόγραμμα εἶχε σοφώτατα προσαρμοσθῆ στὸ πλαίσιον αὐτῆς τῆς φύσεως: Μιὰ περίτεχνα δουλεμένη συμφωνία τοῦ Γιόχαν Σεμπάστιαν Μπάχ, ἡ ἄφθαστη Σουΐτα τοῦ Μότσαρτ «Ἰδομενεὺς» κατ' ἐπεξεργασίαν τοῦ Μπουζόνι, ἡ πρώτη τοῦ Μπετόβεν.

Ἡ ἀκουστική, ὅπως συμβαίνει πάντα στὸ ὕπαιθρον, δὲν ἦταν σ' ὅλα τὰ σημεῖα τῆς τοποθεσίας ἴδια, ἀλλὰ πάντως ἱκανοποιοῦσε.

Γιὰ μένα προσωπικῶς ἡ γνωριμία μου μὲ τὸν Θεόδωρον Βαβαγιάννην, ποὺ μὲ τὴν εὐκαιρίαν αὐτήν, ἄκουα γιὰ πρώτη φορά, παρουσίαζε ἐξαιρετικὸ ἐνδιαφέρον. Ἡ ἐντύπωσίς μου εἶναι ὅτι πρόκειται περὶ ἑνὸς μουσικοῦ πλούσια προικισμένου καὶ μὲ ὁλοφάνερο ταλέντο διευθυντοῦ ὀρχήστρας. Εἶναι βέβαια ἀκόμα αἱ κινήσεις του στενώτατα συγγενεῖς μὲ τὶς χειρονομίες τοῦ διδασκάλου του, ἀλλὰ μ' ὅλα αὐτὰ αἰσθάνεται κανεὶς στὸ κίνημα τοῦ χεριοῦ του τὸν ἄνθρωπο, ποὺ εἶναι γεμάτος μουσικὴ μέσα του, γιὰ τὸν ὁποῖον ἡ Τέχνη δὲν εἶναι ἀπασχόληση παρὰ ἀπαραίτητον μέσον ἐκφράσεως. Δυνατὸ ταμπεραμάν, καλοχαραγμένη διαίσθησι γιὰ φόρμα καὶ ἀρχιτεκτονική, εὐαισθησία γιὰ ἀπόδοση φωτοσκιάσεων, σοβαρότης στὴν ἀντίληψη, ἕνα ἄγρυπνο ἐξεταστικὸ πνεῦμα, ριζικὴ κατοχὴ τοῦ τεχνικοῦ μέρους καὶ ἐκεῖνο τὸ σπουδαῖο δῶρον, ποὺ δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ τὸ «μάθη» νὰ ἐπιβάλη τὴ θέλησή του στὴν ὀρχήστρα. Αὐτὲς εἶναι οἱ ἰδιότητες ποὺ μοῦ ἄφησε νὰ δῶ στὴν προχθεσινὴ ἐκτέλεση ὁ Βαβαγιάννης καὶ ποὺ τὸν προορίζουν γιὰ ἕνα μελλοντικὸ ἐξαιρετικὸ Ἕλληνα μαέστρο. Ὅτι γιὰ παρόμοια ταλέντα στὸν τόπο μας δυστυχῶς δὲν λαμβάνεται κάποια δραστήρια πρόνοια, εἶναι ἕνα κεφάλαιον γιὰ τὸ ὁποῖον θὰ προτιμοῦσα νὰ μὴν ἀσχοληθῶ ἀπὸ λόγους λεπτότητος. Ὅπως, ἄλλως τε, μὲ πολλὴ μου εὐχαρίστηση ἄκουσα, ὁ νεαρὸς μουσικὸς θὰ σταλῆ πρὸς συμπλήρωσιν τῶν σπουδῶν του εἰς τὸ ἐξωτερικόν, ὅπου θὰ τοῦ δοθῆ εὐκαιρία νὰ ἀναπτύξη τελείως τὸ ὡραῖο του ταλέντο.

Ἡ ἐκτέλεσις τοῦ προγράμματος στάθηκε σ' ἕνα ὕψος ἄξιο κάθε σεβασμοῦ. Ἡ ὀρχήστρα παρακολουθοῦσε μὲ ἐξαιρετικὴ προσοχὴ τὸν νεαρὸν διευθυντήν της, ποὺ διηύθυνε μὲ καταπληκτικὴν βεβαιότητα ἀπὸ μνήμης. Νομίζω, πὼς ἂν τὸν διαβεβαιώσω, ὅτι ἡ ἀπόδοσις τῆς πρώτης συμφωνίας τοῦ Μπετόβεν, ποὺ ἐξωντάνεψε μὲ τὸ γνησιώτερο συμφωνικὸ πνεῦμα, θύμιζε τὶς πιὸ ἐπιτυχημένες ἀποδόσεις τοῦ ἰδίου ἔργου ἀπὸ τὸν Μητρόπουλον, νομίζω, πὼς δὲν κάνω ἕνα μικρὸ ἔπαινο στὸ πραγματικὸ κατόρθωμα τοῦ πολυπροικισμένου αὐτοῦ μουσικοῦ.

Τὴν ἴδια γνώμη, φαίνεται, εἶχε καὶ τὸ πολυπληθὲς ἀκροατήριό του, ποὺ ηὐχαρίστησε τὸν μαέστρο καὶ τὴν ἐξαίρετη ὀρχήστρα του μὲ τὶς θερμότερες ἐπιδοκιμασίες.

ALEX THURNEYSSEN

* * *